

РАДОВА

Генеральний уряд передає на 1917 рік.

1 м.к.	2 м.к.	3 м.к.	4 м.к.	5 м.к.	6 м.к.	7 м.к.	8 м.к.	9 м.к.	10 м.к.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Видання газети здійснюється тільки з 1-го числа кожного місяця. — За зміну адреси редакції (при зміні проживання) прошуємо повідомити редакцію. На заборону вказувати адресу редакції, а також на заборону вказувати адресу редакції, а також на заборону вказувати адресу редакції.

Адреса редакції в конторі:
У КИЇВІ, ІНСТИТУТСЬКА, 22.

Телефон редакції 64—80. Почт. скринька № 373.

ГАЗЕТА ПОЛІТИЧНА, ЕКОНОМІЧНА І ЛІТЕРАТУРНА.
Виходить щодня, окрім неділей і днів після великих свят.

Умови друкування газети:

№ 1 сторінки:
за 1 рядок в 1 шпальці . . . 40 коп.
за кожний ряд.
Друкування по шпальці варті за 0,00-0,01
шпальці варті за 1 рядок в 1 шпальці . . . 1 коп.
1 рядок в 1 шпальці . . . 1 коп.

Ціна окремого 20 к.
№ у Київі
В провінції і 20 к.
на вонзалах 20 к.

№ 180

Середа 8 листопада 1917 року.

№ 180

ТРОЦЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ. УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕАТР.

Сьогодні, 8-го листопада: 1) Брехня, п'єса на 3 д. 2) Зіля королевіч, етюд на 1 д. 3-го: ЛІСОВА КВІТКА, 2) НА ПЕРШІ ГУЛІ. — 10-го: ЗАЧАРОВАНЕ КОЛО. — 11-го: Готується до вистави: ТАРТЮФ, ком. Мольєра.

Олекс. ул. № 12. 2-й ГОРОДСЬКИЙ ТЕАТР Олекс. ул. № 12.

Український театр під орудою М. Садовського.

Сьогодні, 8-го листопада: МАЗЕПА, трагедія на 5 дій Слов'янского. 9-го: ШАЛАПУТ, весела комедія на 5 д. Глинського. — 10-го: НЕВІСЛЬНИК, драма на 5 дій Кропивницького. — 11-го: ПРО ЩО ТИРСА ШВІЄЛІТА, трагедія на 5 дій Черкасенка.

Молодий Український Театр.

ФУНДУНДІВСЬКА № 5. Театр бу ш. Берганьє.

ВЕЧІРНІ СПЕКТАКЛІ ЩО-П'ЯТНИЦІ.

П'ятниця, 10-го листопада: МОЛОДИСТЬ. Початок рівно в 8 годин. Встрєте М. ГАЛБЕВ. Після підняття завіси вхід в залу забороняється.

В п'ятницю 17-го листопада, СПЕКТАКЛ О. ОЛЕСЯ. Квитки на обидві вистави продаються в касі театру з 11 до 2 г. д. і з 6 до 10 г. в.

ЦИРК А. КІССО Сьогодні, 8-го листопада, ЕФЕКТНА ВИСТАВА, 3 види лихвітних циркових номерів, без участі відомий артист П. ДОВСЬКИЙ з таємничою хлопчиком XX в. МИКОЛАЇВСЬКА, 7.

У суботу, 11 листопада, бенефіс директ. цирка А. КІССО. Увага!

Salon d'Art Постійна вистава картин і скульптури. Хрещатик 25-проти пошти.

VI вистава до 14 листоп. Живопись, скульптура, графика. Платня 54 коп. учні-30 коп. 3-7—

Приймається передплата на 1917-18 шкільний рік на загально-педагогічний журнал.

СЬОГОДНЯ В ВЕЛИКИЙ ЗАЛ ПЕДАГОГІЧНОГО МУЗЕЮ обудеться лекція кандидата в Установчі збори О. САЛІНСЬКОГО (укр. соц. федер.) на тему:

„Національний вопрос, автономія и федерация“.

Громадяно!

Жертуйте і вписуйтеся в члени Товариства

„КОПІЙКА НА РІДНУ ШКОЛУ“

Гроші треба послати: Київ, Хрещатик 27. Південний Кооперативний Банк, на біжучий рахунок № 51. Листи послати: Київ, В. Володимирська, Педагогічний Музей, для Т-ва „Копійка на рідну школу“.

Конотопська Земська Управа

сповіщає, що в листопаді цього 1917 року нею призначені вибори на посади мирових суддів. Особ, які бажають зайняти ці посади, прохаютъ подавати заяви. 3-378-2

Лубенська

Повітова Шкільна Управа на Полтавщині запрошує учителів для початкових шкіл на повіті; од кандидатів вимагається свідоцтво на право учительства і знання української мови. Платня 1800 карб. Шкільна Управа. 2-0299-2

Вибори до Установчих Зборів.

Полтавська виборча округа.

Кандидатський список № 13

Української партії Соціалістів-Федералістів.

- Сфремов Сергій Олександрович. Київ, Гоголівська вул. буд. № 27.
- Лотоцький Олександр Ігнатович (О. Білоусово). Київ, Підвальна, 36.
- Шульгин Олександр Якович. Київ, Желянська, 56.
- Чижевський Павло Іванович. Полтава, Срітенська вул. буд. 35.
- Томач Кость Іванович. Полтава, Павленська площа, буд. 20.
- Кухарь Микола Архипович. м. Пирятин, Повітова Земська Управа.
- Шульга Дмитро Іванович. Полтава, Новий базар, буд. 14 Черкаса.
- Чертов Максим Олександрович. Золотоша, Повітова Земська Управа.
- Слез Володимир Олександрович. м. Лохвиця, Повітова Земська Управа.
- Кушнір-Лименко Макар Олександрович. Київ, Володимирська, 42.
- Бейер Микола Миколайович. Полтава, Пушкінська 40.
- Римаренко Петро Андрійович. Прилуки, Повітова Земська Управа.
- Туган-Барановський Михайло Іванович. Київ, Володимирська, 14.

16-2

При Полтавському Училищі Садівництва з 1-го сього листопада відкрився інструкторський клас.

Будуть прийматись всі, хто скінчив училища Садівництва по рекомендації Ради училища, а також скінчивші школу і розряд, або і без спеціальної (але ж середньої загальної) освіти, з рекомендацією тих інституцій де працювали кандидати по садівництву. Прохання приймаються до 15 листопада. Від Полтави плати не береться, а з других 240 р. на рік. Полтава, Училище Садівництва. 2-378-1

го проголошення Російської Республіки ні трохи не пограцюло. Висловлюючи цей сумнів, хотілось би вірити, що для нас постановва Малої Ради матиме незмірно більше значіння. Але це наше слово обертаємо вже до українського громадянства і заявляємо, що од нього заждити, щоб акт Центральної Ради набрав відповідного значіння, поширення, прихильності та ентузіазму.

Зате, коли відносини українського парламенту, Центральної Ради, та українського уряду, Генерального Секретаріату, з українським народом дають надію, що парламент і уряд знайдуть широку підтримку та признання цього виступу,—зате з іншими народами України справа стоїть не так гаразд. Очевидно, за проголошенням Універсалу про єдину українську республіку почулися проголошення непризнання цієї республіки в тих місцях та організаціях, де вже зараз протестують проти влади Центральної Ради, почулися виступи всього того громадянства, якому не легко довести власність такого акту. Коли київські більшовики, коли одеські революційні влади, коли міські думи та все те суспільство, що ще держиться на поверхні нашого життя, але тримає в своїх руках організацію громадсько-думки, виступатимуть проти Української Республіки і одночасно будуть висловлювати свою покірність старому урядові, якого нема, новому урядові, якого теж нема то це вкотре тільки заколот та антипатія до гарної, як взяли саму по собі, ідеї. Тут можливо нам укажуть, що проголошення Української Республіки належить компетенції Українських Установчих Зборів, які не повинно затягати сльозками і одригтям.

Отже беремо на себе величезний тягар: не здобувши ще повного признання влади Центральної Ради, проголошуємо ту ідею, яка нашим братам, нашим сусідам може здатися предчасною, небезпечною та для їхніх інтересів ворожою. І в зв'язку з цим лягає новий обов'язок на українське громадянство,— здобути ту прихильність серед неукраїнської людности, без якої сама ідея Української Республіки не матиме поважного будівничо-державного значіння.

А втім подія сталася. Маємо діло з готовим фактом, і поробивши наші критичні уваги що до практичної доцільности акту для біжучого політичного моменту, не торкаючись поки що змісту III Універсалу, повинні ми кинути і все не українське громадянство во ім'я солідарности й спокою й інтересів нашого краю до цієї постанови Центральної Ради пристати, і всіма силами підтримати ті органи влади, які взяли на себе тягар цього акту,—проголошення Української Республіки. Тому що признання цього акту з боку всього громадянства України надасть нашим органам влади той справжній сили, з якою тільки й можна завести добрий лад і твердий спокій на Україні. Політичний розум повинен підказати національним меншостям, що їхній вотум довіри Українській Республіці зробить її дієним фактом на добро і користь усього краю і всієї людности.

Мов по писаному.

Все йде мов по писаному. Більшовики, здобувши перевагу в центрах, з самого початку виявили повну неадаптист до якоїсь творчої роботи, обмежившись кількома дуже непевної вартости декретами. Це був перший етап розмаху більшовицької влади. Тепер настає вже й другий, та організаційна імпотенція, яку теж можна було, не будиши навіть пророком, наперед угадати без великої труднощі.

Організаційна робота більшовицької влади виявляється досі в тому, що більшовики не могли скласти навіть пунного міністерства. Мало того—з складу тимчасових „народних комісарів“, яких зродила ота друга „революція“, повиходили мало не всі більшовики (дев'ять чоловіків), мотивуючи свій учинок тим, що таке чисто більшовицьке міністерство могло б держатися тільки засобами голого політичного терору, який напевне і неминуче довів би до останнього й колючого занепаду всю визвольну й революційну справу. На цей шлях протестанти ступити не хочуть, як не хочуть і брати на себе відповідальність за таку згубну політику.

Але й цього мало. Вже й самий більшовицький штаб розбився, центральний комітет більшовицької фракції, і з його повиходили такі діячі більшовизму, як Каменев, Зинов'єв, Нагин та інші. Мотив той самий: „ми не можемо брати на себе відповідальність за цю згубну політику центрального комітету, що провадиться наперекір волі величезної частини пролетаріату й воляцтва, які прагнуть, щоб якомога швидше припинити розлив крові між окремими частками демократії“. Ми,—пишуть далі протестанти,—одходимо од центрального комітету, бо не можемо спокійно дивитись, як політика верховодної групи центрального комітету доводить до втрати робітничкою партією плодів перемоги і до розгрому пролетаріату“. Отже й організаційний розпад, організаційна імпотенція авантюристської громади більшовизму нині не може викликати вже аніякісеньких сумнівів. Злиналися чи засоромився навіть ті люди, що велико і й сами згубну політику, очумалися та отямалися на краю безодні навіть д-хго з тих, хто підводив до цієї безодні державу й народні маси. Затремтіла в останній момент рука навіть у більш інтелігентних проводирів більшовизму. Вони поч нають тікати з корабля, що видно, на наших очах, на ірже води.

„На посту“ лишилась тільки непохитна пара—Ленін з Троцьким. Ці не злякались і не засоромився. Вони ще не затремтіли. Ті дикі вчинки, проти яких протестують і інтелігентні товариші їхні, найкраще виявляється в диких промовах з приводу волі слова в засіданні центрального комітету ради робітничких і воляцких депутатів. Під впливом промови Леніна і Троцького, повних знущання над війсьним словом, ухвалено резолюцію, в якій волю слова названо „дрібно-буржуазними забобонами“ й „контр-революційними забобонами“ і в цілій справі зазначено один тільки момент—момент „повороту друкерень та паперу капіталістам!“ Іншого нічого не доглянувши в цьому трагічному акті наші геніальні реформатори.

Колас дуже поширений був вираз Лаврова про „дикарів вищої культури“. Те, що твориться тепер в Петербурзі, навіть цю терпку назву перейшло і для характеристики її доводиться останні два слова рішуче одкинути. Це справді дикунство, але дикунство голе, нічим не помазане, ні до якої культури неприємне, цинічне й сліпе в своєму цинізмі. Принцип сили, самої фізичної сили, виявлено тут у найгірших формах і без жадних церемоній. Це—повний розвал, це вже похід на культуру і, як такий, безперечно і зрозуміють його інтелігентні сили всіх партій, нації, класів, гуртів. Далі бій ітима вже за самі основи культури—бути їй чи не бути?

Для мене це не являється несподіванкою. Я це заздалегідь бачив. Але так само й тепер я заздалегідь бачу, що кінець бою може тільки один і бути. Ми вже знаємо, що фізична сила, без творчого елементу, безсила, що ідеї на кінець шквнів не зміцняться. І тепер, коли більшовизм досить виявив уже свою творчу й організаційну безсилість, коли він сам почав в наших очах загинувати й розпадатись—тепер я більш, ніж

коли певен, що дні його зраховано, що недалекої той час, коли він мусять загинути і зникнути. Але що за ним прийде—це ще не ясно. Може бути, що його скороминуще панування такої розпусти наведе в одурені мас, що вони осліпнуть в обіймах того або іншого, великого чи маленького, капрала. Рятуючись од анархії й загину—куди не підуть невідомі маси!

Історія повторяється. Все йде мов по писаному. І кінець передостаннього акту великої російської трагедії не довго вже чепати. Завіса швидко спаде—і за нею лишиться ще невідомим тільки останній акт. І всім громадянським силам вже тепер треба до того останнього акту готуватись.

Сергій Сфремов.

По щирости.

На Україні вся власть Центральної Ради (саме її секретаріатові генеральному, яко органу виконавчому—сказали б ми)—постановили київські совіти р. і с. депутатів. Але зараз же додали вони—Раду треба перевибрати.

Коли взяти на увагу слова секретаріата, що Рада це „по суті краєвий совіт селянських, робітничих та солдатських депутатів“—то що ніби можна сказати проти перевиборів її тепер з'їздами.

Виходить ніби тактична мінія, якою ведуть за собою зачарованні прихильники лідери більшовизма, і та, що нею проводирі українські гаються врятувати Україну, можуть зійтись.

Але то тільки так здається. Справді пригадайте гасло під яким розпочав весь рух більшовизму—„всю власть совітам“, пригадайте вразну теж резолюцію Ц. Р., де вважала „недопустимим перехід всієї влади виключно до рук рад р. і с. д.“, пригадайте заклик більшовиків „геть із зрадницею Радою“, пригадайте поступовання їхне останніми днями в Київі, що йде в суперечі наказам найвищої влади краєвої,—пригадайте до все, і тоді постановва совітів про перевибори Ради стане перед нами в іншому світлі. Ми ясно бачимо, що більшовики і думки не мають припиняти боротьби за власть, що визнаючи на словах найвищим органом Ц. Рад, вони уперто йдуть до своєї мети—„всю власть совітам“, тільки до способів наших беруться. І саме оті перевибори Ради і мають оддати всю владу до їхніх рук. Скористуватись фірмою Ради, а справу повести по своєму. І коли їм з цим пощастиє—на лихо всьому краєві—то тоді ті українські кеза, що нині так необачно славословляють більшовиків, повернуться хиба в одновідавнього редактора органу де порядкуватимуть як захотять співробітники Леніна та Троцького.

Мета їх зостається та сама, міняється тільки відповідно до місця—до умов політичних на Україні тактика. Не здобувши українських позицій з фронту, вони беруться до „обходного движєнія“. Пам'ятаєте московське правило: „гдѣ силой взяти нельзя, тамъ надобно ухватить“.

Отже ясно видно, куди прямують, чого добиваються більшовики тими перевиборами.

Але чи совітам має належати ініціатива перевиборів Ради, якої вони не обирали? Чи мають вони право казайдувати в тій хаті, що її з великими труднощами створила спільними силами людности України—український народ до якого причлужилися всі нації, що живуть на нашій землі? До яких результатів довела б ті перевибори, коли б вони одбулися? Чи відповідний на них час і чи зручний момент їх переводити? Чи справді єсть в них яка дієсна потреба? Чи можуть і повинні на цей шлях ступити українські організації?

Рада, об'єднуючи всю демократію України—то голос всієї земі і. Вона одержала свій мандат од всеукраїнських з'їздів—національного, селянсько-

го, військового та робітничого; її власть визнають всі нації України, всі її демократичні організації. Тому вона має такий авторитет. І само собою, що тільки їй, отим з'їздом, належить і ініціатива і право її реорганізації. І ми, а не киянським совітам, повинні яких підчас загострення питання про порозуміння з меншостями та організації влади ми добре пам'ятаємо.

Хіба нова Рада, як що справді одбудеться ті переваги, буде авторитетнішою? Ажже саме—скликання з правильним представництвом тих з'їздів, що мають переваги Рад, рідки адна і забарна. Проте, більшовики можуть і навіть дуже швидко впердяти з'їзд совітів с. і р. депутатів... Але яку вигу він матиме? Досвід петроградського з'їзду, якого не визнають багато демократичних організацій і з якого вийшли всі крім більшовиків, перед нами. То не буде таке несподівано. Як поставились до нової Ради, так обрані, селянська маса, справжній хазяїн нашої землі! В нь, оті маса, згуртовані навколо Ц. К. У. С. Д. Р. певне поставлять собі питання, чому оце та Рада, що з самого початку релаз ці стала основою нового життя на Україні, релтом зробилася нездатною. Ажже з нею, незважаючи на її помилки, зв'язали всі інші здобутки; і існування та гарантія того ладу, що вони що ще сяк там захочуться на Україні. Що скажуть ті три мільйони українських воїнів, що мають своє представництво в Раді, коли їхні представники, не спитавши їх, позбавлять мандатів? Ажже одбувся дошпир 3-й військової з'їзд, що саме на Раду покладал свої надії, що до переведення в життя його резолюцій, а з'являння нового з'їзду—тож діло неможливе.

Та коли б і одбулися оті переваги, то ми певні—більшовикам не пощастило здобути бажаної переваги в Раді: ми віримо в здоровий розум кожного народу. Але коли б навіть той з'їзд совітів с. і р. д. на швидку і певним способом скликався, без відповідного представництва селянства, і оддав Рад у руки їхні, і коли б власть перейшла б до них, то що вони виграють? А що, коли тієї накірті Ім влади не визнають українські маси, об'єднані в потужні демократичні організації? Чи хочеш народ сам взяти до порядкування своєї кінти, бути знову в суєтах у власній хаті? А що коли тієї влади не одбується і політичні партії меншості, як ми це бачимо в Петрограді? Ного ж тоді вона ота власть зірветься на Україну?

Чи час—питали ми далі—на такі переваги? Ажже на черзі стоїть питання про Українські установчі збори. Як во зможе скорше скликання—то найкраще забезпечення спокою і ладу на Україні. Чи ж в інтересах краю, коли вже йде до них підготовка робота, релсочата саме Ц. Радою, задержувати її. Во ж само собою переваги Рад, яка веде ту справу, не може не загаяти скликання Установчих Зборів. Ми не думаємо, що б відмовилася у нас, яка політична група, на справді дбає про добробут нашої країни, яка б на те погодилася.

За рнемо ми узяли це на один характерний момент в тія комуністичні переваги Рад. Озивається тут слово, давно згадане: мотив: соціалістична провінція. Справді, там в Петрограді ідея—всі влади совітам—уже обанкружала: більшовики мусіли йти на компроміс, а у нас у Києві ще тільки релсочається та де саме гасло боротьба. Відно тих маси напружені організації, які творили нових форм життя на Україні це за мало, щоб визволитись з ладу старих шаблонів: ми мусимо познати заціх. Але ж ми так зовсім занегаємо, що Україна йде своїм шляхом; то ми й повинні побачити щоб і цього разу вона, залишаючи небезпечні експерименти, на які її призводять новонаведені привабливішого разу з них, отих своїх шляхів, не збочила. Справді, коли наша Ц. Рада, маючи в складі своєму величезну більшість селянських, військових та робітничих депутатів, тим одривається од совітів, що представляється од совітів: у Ц. Р. входить і інші верстви людності" — каже Ц. К. У. С. Д. П.)—то це саме надає раді особливий ваги і сили; через те, не позбавляючись свого революційно-демократичного характеру, Ц. Р. в дійсності парламентом, дійсним виразником волі всіх народів України". І жертвувати тим парламентом своїм, тільки на те, щоб підвести його під один аршин, підігнати під російський шаблон—на це, ми певні, не пристане ні одна демократична організація, яка розуміє

ролю Ради, яко політичного фактора в житті України. Тим паче, що її потреби в таких експериментах на Україні нема; те, біля чого йшла боротьба на демократичній нараді, на чому зішлася тепер російські демократичні організації, і на що доведеться очевидно пристати в петроградським каліфом на одну годину, хоч і як вони спинаються—суцільне соціалістичне мінстерство, це ми вже давно маємо: Генеральний Секретаріат, опирається в своїй діяльності на всі організації і являється єдинорядним революційно демократичним урядом України".

Треба тільки підтримати всіма силами той наш уряд, перед яким стоїть нині тяжке завдання—здержати хоч бз що порядок і сповій край, врятувати його од анархії. Вої жні сили нашої землі повинні в цю тяжку хвилину об'єднатися коло Генерального Секретаріата. Боротьба з анархією і тим, хто до неї призводить повинна об'єднати в одну сім'ю всі українські і неукраїнські демократичні організації краю. Відозва Ц. К. У. С. Д. Р. партії, уривки з якої ми вище наводили, кляче всіх селян, робітників та воїнів, всі трудящі маси згуртуватися навколо Цен. Ради, обороняючи порядок і можливість дальшого розвитку.

Повинні й інші організації негайно вислати своє відношення до моменту, і найголовніше тих, хто вважавши себе за пана становичий—більшовиків, намагається релсочити головну основу всього ладу правого—Рад у Ц. Секретаріатом на чолі. Генеральний Секретаріат—то той фокус, біля якого повинні зраз в спільній обороні ладу об'єднатися всі живі сили краю—всі партійні ґрунти, що всі національності, вся людність України.

І місцем своїм Центральна Рада, на яку спирається Генеральний Секретаріат в своїй роботі, поступиться тільки справжньому господареві нашої землі—Українським Установчим Зборам.

С. Волох.

3 газет та журналів.

Конфедераліст. Замість колись об'єднаного "Федераліста" І. Маєвського вийшов перше число "Конфедераліста", з якого релсочається, що в справі організації соціалістичних революційних партій меншості, яка не поділяє програм партії.

Просту федерацію, якої домагається частина Центр. к-та нашої партії і яка разом з автономією входить в програму партії—ми вважаємо непорозумінням, утопією. Федерація різних народів на світі не буває, і досі вони неможливі. Федерація, з центральним парламентом і сильним центральним урядом на чолі, можлива тільки в формі однопартійної, коли вона об'єднує порівняно часний одної нації (Сполучені Штати, Австрія, Аргентина і т. д.); у нас же мова ведеться про об'єднання різних народів, з різними культурами та різними умовами політичного і господарського життя, і таке об'єднання може мати тільки форму вільної спілки вільних республік, котрі в союзі заховують всю свою волю, всю свою незалежність, весь свій суверенітет, себто форму Конфедерації.

Фракція незалежних вважає себе партією селянською. Аграрна платформа, заснована на принципі передачі всієї землі селянським косятам, виключаючи селянську, „не досягає характеру помітій", сильно різниться од програми партії с.р. Стоючи за щирість ми не вважаємо можливим слухатись центрального комітету нашої партії, що йде за проводом своїх недовіданих лідерів, кожний з яких веде свою власну особиту політику, на особистих інтересах засновану, і ми відлінемося в окрему фракцію, незалежну од Центр. к. партії.

Таким чином фактично маємо в українським бюджеті нову партію. Коли дальша діяльність соціалістично-конфедералістична постане, що заснування цієї партії викликалося певною диференціацією реальних сил і відношень в українським громадянстві, то цей факт маємо записати в актив нашого життя.

Що до появи нового товариша нашого, як органа преси, то теж пока до слід утриматись од оцінки його до вихода слідуючих чисел: мовля, дати час на модний тепер процес самоозначення.

Вчорашні Самоозначення українців-приятелі. Ських с.д. у відносинах з більшовиками набіре все більш виразних форм. Вчора "Робітничя Газета" вже докладно й рішучо оджовується од російських більшовиків. Газета нагадує, що в минулому нема тих моментів, коли би більшовики підтримували українців. Наприклад, в справі Українських Установчих Зборів.

Де були більшовики, котрі всім пошепки говорили, що вони визнають

Українські Установчі Збори? Чи чули ми од них прилюдне слово згоди з цим нашим домаганням? Чи хоч один комітет більшовиків, чи хоч одна більшовицька Рада Робітничих і Селянських депутатів голосно піддержала українську демократію в цій боротьбі за свої права? Чи чули ми від їх хоч один активний протест проти ведостойного походу на українську демократію?

Ні, ні і ні! Більшовики в Києві мовчали і байдуже дивилися, як українська демократія одбивалася од ворогів, росій ала їх один по одному і примушувала прихилитись до думки про Установчі Збори України. Навіть більше, коли Булд, російські с.р. і меншовики визнавали Українські Установчі Збори, більшовики і тоді мовчали, бо в дійсності вони ставились вороже до цих Зборів, бо ці Збори тягли за собою Українську Демократичну Республіку і федеративну перебудову Росії, а цього вони визнавати не могли. Вони мовчали, бо в їх не було політичної самості виступити і шучо проти Української Республіки і федерації. Так робили більшовики в Києві. А тим часом їхні товариші в Катеринославі одностайно голосували проти передавання Катеринославі і цинці до автономної України, виступаючи таким способом, проти катеринославського селянства.

Знову бачимо ми більшовиків і в цій справі в таборі наших ворогів і цього разу вже тільки в союзі з кадетами.

І навіть тоді, коли Тимчасове Правительство звалося покласти Голову Секретаріату, В. К. Вигиниченка, до Петрограду, коли воно хотілося релсочити судове слідство, погрожувано релсочуєм чи закриттям Ради, Військового Комітету, навіть тоді ми не бачили піддержки з боку більшовиків на Україні, хоч вся українська демократія, правда немілівно, стала на оборону Ради і Секретаріату.

Отже, на протязі всієї революції, починаючи з перших її днів, більшовики були не з нами, не в нашому таборі, а в таборі наших ворогів. Своїх красних слів про прихильність до наших домаганняв більшовики не підтвердили ні одним ділом.

Не далеко шукати тих причин котрі примушували більшовиків говорити кристні слова і не доводити їх сміливими ділами. Більшовики проти національних домаганняв нашого робітництва, проти Української Демократичної Республіки, проти союзу вільних народів Росії, проти федерації.

Вони прихильники того, щоб українське робітництво зріклося всього національного, забувало свою мову, свою культуру.

Вони такі ж, а може ще більш центральні, ніж інші напрями російської демократії. Вони хотять управляти всією Росією з Петрограду. Вони хотять, щоб і на Україні все релсочалося з Петрограду, вони проти таких поглядів на Україну, щоб наш народ не одривався від свого селянства.

Ми—федералісти і тому ми проти більшовиків.

Отже од заяв С. Касяненка в суботньому числі "Роб. Газ.", ніби більшовики—суб'єктивно і об'єктивно є оборонці прав українського народу, нічого не лишається.

В Малій Раді.

Позачергове засідання 6 листопада.

Хоч оповіщено було, що засідання скликається на 6 год. вечора, але розпочалося тільки в чергв на десяту. До тої пори засідали українські фракції с.д. та с.р., які виробляли і обговорювали текст третього Універсалу.

Але оголосити Універсала на цьому засіданні не пощастило. Було тільки заслухано повідомлення М. Порша про події та обставини сучасного моменту.

Головою на засіданні був проф. М. Грушевський.

Повідомлення М. Порша. Загальне становище характеризується відношенням у місті, а також стосунки в ставках "Главоверха" і "Главокоза".

Ті реалізації та труси, які робляться в Києві, переводяться без відома революційного комітету більшовиків. Цей комітет робив деякі ревізції помітій, але коли б Центральна Рада заявила, що їй ті помітання потрібні, то комітет одразу релсочив би.

В ставці Піденно-Західного фронту тепер перебуває товариш генерального секретаря В. Мартос, який веде там переговори в справі призначення начальником Київської військової округи, ставовища окремих організацій та перебування військових частин. Головокомандуючий Володченко та командир Ірландський признають за Центральною Радою і Генеральним Секретаріатом найвищу власть на Україні, і тільки бажать, щоб Секретаріат не вимушував в оперативній справі, бо це могло б пошкодити фронт.

"Главокоза" не турбується тим, що Киренкович Івєнциєвський затримав, але, певно, скоро найдено буде порозуміння і нові має бути вироблена умова згоди про розмежування компетенції з боку бовів. Згоду ко має підписати з боку Центральної Ради Мартос, а з другого боку Володченко та Ірландський.

В ставці "Главоверха" велика дезорганізація Центра влади нема і нема сили взятись до його утворення. Ідуть переговори про утворення соціалістичного мінстерства з участю всіх соціалістичних партій—від більшовиків до енесодів.

В Петрограді між самими більшовиками—незгода. Проти більшовиків—решта демократії. Незгода ця остільки велика, що деякі народні комісари уже подались в одставку: Риков—комісар внутрішніх справ, Теодорович—комісар харчових справ і Шляпников—комісар праці. Ім висловили спочуття Рязанов, Дербішев, Федоров і Марін.

Незгода йде не тільки в фракції більшовиків, але й серед самого петербурзького пролетаріату. Представники заводів заявили, що вони примушуват більшовиків поступитись деячим, або уникнути дальшого пролїття крові.

Відношення до України в ставці "Главоверха" з боку фронтоних комітетів, які тепер являються найбільш діяльними організаціями, здебільшого прихильне.

В прифронтоних місцевостях зростає безладдя.

З Поділля та Волині надходять відомости, що там, коли не буде зараз же вжито належних заходів, скоро край буде зовсім зруйнований. Ставка "Главокоза" також заінтересована в тому, щоб у край був добрий лад і з свого боку думає вжити відповідних заходів. Таких самих рішучих заходів у цій справі має вжити й Генеральний Секретаріат, жерте що до ставки вїїхав генеральний військовий комісар С. Петлюра, щоб налагодити спільну діяльність у цій справі.

Українське військо як у Петрограді, так і в інших місцях підчас повстання трималося осторожн, бо не мало жодних вказівок од Центральної Ради та Військового Генерального Комітету.

По скінченню цих повідомлень Литваков питає: з якої власне, причини скликано було ці надзвичайні збори Малої Ради, бо ті відомости,

які тільки що подав М. Порш, можна було й так прочитати завтра в газетах.

На це йому було відказано, що фракція у. с. д. має подати в приводе цих повідомлень заяву, але не подає її через те, що генеральні секретарі попросили зробити певний перерву для обмірвання дуже важливої справи.

Оголошуючи перерву, голова запросив українські фракції лишитись в залі для наради. Перерва тривала щось коло години, і коли засідання було відновлено, то виявилось, що всі представники національних меншостей пішли додому; лишився тільки один В. Рудницький, представник польського демократичного центра.

З огляду на відсутність меншостей засідання зараз же знов було закрито і призначено зібратись на другий день в 12 год. дня. Закриваючи збори, голова Центральної Ради оповістив, що на порядку денному завтрашнього засідання стоїть оголошення нового Універсалу.

В Генеральному Секретаріаті.

В оборону волі слова.

З приводу кількох насильств над друкуванням словом, що трапились останніми часами в Києві, генеральний секретар військових справ О. Петлюра видав таку відозву до воїнів:

"Брати - козаки, громадяне - салдати!

Вільна Україна шанує вільне слово.

Різні люди і різні думки, а через те і газети різного напрямку. Сонце України грало всіх, але і киціль злі їст ти.—також і наше живе слово мусить з шити, засушити злі течі на Україні. Не вживайте ж проти слова грубої сили, не повертайте вільної України до жандарської умершої російської держави.

Ті засоби чужі Україні,—їх мусимо раз назавше снаєствати!

Вибери до Установчих Зборів.

- Київський 1-й район (50, 60 і 61-ий виборчі уч.); адр: Контрактний дом.
- Подільський 2-ий район (62, 63 і 64-ий виборчі уч.); адр: Контрактний дом.
- Подільський 3-ий район (65 і 66-ий виборчі уч.); адр: Контрактний дом.
- Позовський 1-ий район (6, 68 і 69-ий виборчі уч.); адр: Нижній Вал 39.
- Позовський 2-ий район (70 і 71-ий виборчі уч.); адр: Нижній Вал 39.
- Позовський 3-ий район (72 і 73-ий виборчі уч.); адр: Кирілівська ветеринарна лабораторія і Констант. 61, городська школа.
- Позовський 4-ий район (74, 75 і 76-ий виборчі уч.); адр: Кирілівська ветеринарна лабораторія і Констант. 61, городська школа.
- Куренівський район (77-ий виборчий уч.); адр: Петропавлівський майдан 30, школа ім. Грушевського.
- Приорський район (78 і 79-ий виборчі уч.); адр: Приорська Мезагірська 15а, городська школа ім. Грушевського.
- Пушо-Водицький район (80 і 81-ий виборчі уч.); адр: Парк на 4-ій лїнії.
- Лук'янівський 1-ий район (82 і 83-ий виборчі уч.); адр: Глибочацька завод Чоколова.
- Лук'янівський 2-ий район (84 і 85-ий виборчі уч.); адр: Лук'янівська 59.
- Лук'янівський 3-ий район (86, 87, 88 і 89-ий виборчі уч.); адр: Бульва Кудрявська 24, лазарет.
- Лук'янівський 4-ий район (90, 91 і 92-ий виборчі уч.); адр: Бульварно-Кудрявська, Народна аудіторія.
- Лук'янівський 5-ий район (93, 94 і 95-ий виборчі уч.); адр: Дьогтарів ул., Дьогтарів. больн. пал. 8 відд. зав. (рядом з церквою).
- Лук'янівський 6-ий район (96, 97, 98, 99 і 100-ий виборчі уч.); адр: Лук'янівський народний дом.
- Труханівський район (101-ий виборчий уч.); адр: школа на Трухановім острові.
- Печерський район (102, 103, 104, 105 і 106-ий виборчі уч.); адр: Д. вандоєвська 5, харчове попечительство.
- Район Звіринець (107-ий виборчий уч.); адр: Ломківська 8-а, харчове попечительство.
- Район Телички (108, 109, 110 і 111-ий виборчі уч.); адр: Печерська Караваївська 13, харчове попечительство.
- Список виборчих районів по м. Києву.
- Для переведення виборів по м. Києву і його околицях, Київ поділяється на 111 виборчих участків, а м. Київ на участків (від 1 до 5) об'єднані по виборчих районах; таких районів по Києву—39. Осб вони:
- Щульєвський район (1, 2 і 3-ий виборчі участки); адреса: Кадетський корпус.
- Бульварний 1-ий район (4, 5 і 6-ий виборчі уч.); адр: Мерінінсько-Благовіщенська 118, кв. 2.
- Бульварний 2-ий район (7, 8, 9 і 10-ий виборчі уч.); адр: Вібіковський Бульвар 80, школа.
- Соломенський 1-ий район (11 і 12-ий виборчі уч.); адр: улиця гр. Ігнат'єва 46.
- Соломенський 2-ий район (13, 14 і 15-ий виборчі уч.); адр: улиця гр. Ігнат'єва 98.
- Либедський 1-ий район (16, 17, 18 і 19-ий виборчі уч.); адр: Олександрівський парк.
- Либедський 2-ий район (20, 21 і 22-ий виборчі уч.); адр: Весарабка, Критий Ринок, картковий відділ.
- Либедський 3-ий район (23, 24 і 25-ий виборчі уч.); адр: Критий ринок, картковий відділ.
- Либедський 4-ий район (26, 27, 28-ий виборчі уч.); адр: Троїцький Народ. дом.
- Либедський 5-ий район (29 і 30-ий виборчі уч.); адр: Вел.-Васильківська, Олександрівський парк.
- Либедський 6-ий район (31, 32 і 33-ий виборчі уч.); адр: В.-Васильківська, Олександрівський парк.
- Либедський 7-ий район (34 і 35-ий виборчі уч.); адр: В.-Васильківська, Олександрівський парк.
- Старокіївський 1-ий район (36, 37 і 38-ий виборчі уч.); адр: Хрещеник, мійський ломсард, аукціонна зала.
- Старокіївський 2-ий район (39, 40, 41 і 42-ий виборчі уч.); адр: Жиланська 122.
- Старокіївський 3-ий район (43, 44, 45 і 46-ий виборчі уч.); адр: мійська дума, статистичний відділ.
- Старокіївський 4-ий район (47, 48 і 49-ий виборчі уч.); адр: Олександрівська ул. Публична бібліотека.
- Старокіївський 5-ий район (50, 51 і 52-ий виборчі уч.); адр: Олександрівська ул. Публична бібліотека.
- Дворецький 1-ий район (53 і 54-ий виборчі уч.); адр: Дворець.
- Дворецький 2-ий район (55, 56, 57 і 58-ий виборчі уч.); адр: Хрещатик 31, харчове попечительство.

УНІВЕРСАЛ

Української Центральної Ради.

Народ український і всі народи України!

Тяжка і трудна година впа на землю республіки Російської. На півночі в столицях іде межиусобна і кривава боротьба. Центрального Правління нема, і по державі шириться безвластє, безлад і руїна.

Наш край так само в небезпеці. Без влади, дужої, єдиної, народної, Україна теж може впасти в безодню усобиці, різни, занепаду.

Народ український, Ти, разом з братніми народами України, поставив нас берегти права, здобути боротьбою, творити лад і будувати все життя на нашій землі. І ми, Українська Центрально Рада, твоєю волею во імя творення ладу в нашій країні, во імя ратування всієї Росії, оповіщаємо:

Віднині Україна стає Українською Народною Республікою.

Не віддаючи від республіки Російської і зберігаючи єдність її, ми твердо станемо на нашій землі, щоб силами нашими покласти всієї Росії, щоб вся республіка Російська стала федерацією різних і вільних народів.

До Установчих Зборів України вся власть творити лад на землях наших, давати закони і правити належить нам, Українській Центральній Раді, і нашому правительству—Генеральному Секретаріатові України.

Маючи силу і владу на рідній землі, ми тою силою і властю станемо на сторожі прав і революції не тільки нашої землі, але і всієї Росії.

Отож, оповіщаємо:

До території народної Української республіки належать землі, заселені у більшості українцями: Київщина, Поділля, Волинь, Чернігівщина, Полтавщина, Харківщина, Катеринославщина, Херсонщина, Таврія (без Криму). Остаточо визначення границь Української народної республіки, що до прилучення частин Курщини, Холмщини, Вороніжчини і суміжних губерній і областей, де більшість населення українська, має бути встановлено по згоді організованої волі народів.

Всіх-же громадян цих земель оповіщаємо:

Віднині на території Української народної республіки існуюче право власності на землі поміщицькі та інші землі нетрудових хазяїв сільсько-господарського значіння, а також на ділянки, монастирські, казенні та церковні землі насується. Призначаємо, що землі ті є власність всього трудового народу і мають перейти до нього без викупу. Українська Центрально Рада доручає генеральному секретареві по земельних справах негайно виробити закон про те, як порядкувати земельні комітетами, обраними народом, тими землями до Українських Установчих Зборів.

Праця робітництва в Українській Народній Республіці має бути негайно упорядкована. А зараз оповіщаємо:

На території Народної Республіки України з цього дня установлюється по всіх підприємствах вісім годин праці.

Тяжкий і грізний час, який перебуває вся Росія, а з нею і наша Україна, вимагає доброго упорядкування виробництва, рівномірного розподілення продуктів споживання і кращої організації праці. І через те приписуємо генеральному секретареві праці від цього дня разом з представництвом від робітництва встановити державну контролі над продукцією на Ук-

раїні, пильнучи інтересів як України, так і цілої Росії.

Четвертий рік на фронтах летять кров і гинуть марно сили всіх народів світу. Волею і іменем Української Республіки ми, Українська Центрально Рада, станемо твердо на тому, щоб мир було встановлено як найшвидше. Для того ми вживемо рішучих заходів, щоб через Центральне Правління примусити і спільників і ворогів негайно розпочати мирні переговори.

Так само будемо дбати, щоб на мирному конгресі права народу українського в Росії і поза Росією не було в замирено порушено. Але до миру кожен громадянин республіки України, разом з громадянами всіх народів Російської республіки, повинен стояти твердо на своїх позиціях як на фронті, так і в тилу.

Останніми часами ясні здобутки революції було затемнено відновленою карою на смуть. Оповіщаємо:

Орники на землі республіки Української смертна кара насується.

Всім ув'язненим і затриманим за політичні виступи, зроблені до цього дня, як уже засудженим, так і незасудженим, а також і тим, хто ще до відповідальності не потягнений, дається повна амністія. Про це негайно буде виданий закон.

Суд на Україні повинен бути справедливий, відповідний духові народу.

З тою метою приписуємо генеральному секретареві судових справ зробити всі заходи до упорядкування судівництва і привести до згоди з правними поняттями народу.

Генеральному секретареві внутрішніх справ приписуємо:

Вжити всіх заходів до закріплення і поширення прав місцевого самоврядування, що являються органами вищої адміністративної влади на місцях, і до встановлення найтіснішого зв'язку і співробітництва його з органами революційної демократії, що має бути найкращою основою вільного демократичного життя.

Так само в Українській народній республіці має бути забезпечено всі свободи, здобути всеросійською революцією: свободу слова, друку, віри, зібрань, союзів, страйків, недоторканності особи і мешкання, право і можливість уживання місцевих мов в зносинах со всіма установами.

Український народ, сам довгі роки борючись за свою національну волю і вни її здобувши, буде твердо охороняти волю національного розвитку всіх народностей, на Україні сущих, тою своєю волею, що народом великоруському, українському, польському та іншим на Україні признаємо національно-персональну автономію для забезпечення їм права і свободи самоврядування в справах їх національного життя, та доручаємо нашому генеральному секретареві, національних справ подати нам в найближчому часі законопроект про національно-персональну автономію.

Справа продовольча є корінь державної сили в цей тяжкий і відповідальний час. Українська народна республіка повинна напружити всі свої сили і ратувати як себе, так і фронт, і ті частини Російської Республіки, які потребують нашої допомоги.

Громадяне! Іменем Народної Української Республіки в федеративній Росії ми, Українська Центрально Рада, кличемо всіх до рішучої боротьби зо всяким безладям і руїництвом, та до дружнього великого будівництва нових державних форм, які да-

дуть великий і зможений республіці Росії здоровля, силу і нову будучину. Вироблення тих форм має бути переведено на Українських і Всеросійських Установчих Зборах.

Днем виборів до Українських Установчих Зборів признаємо 27 грудня (декабря) 1917 року, а днем скликання їх—9 січня (января) 1918 року.

Про порядок скликання Українських Установчих Зборів негайно видано буде закон.

У Києві, 7 листопаду 1917 року.

У Києві.

Про міський комісаріат. На вчорашньому засіданні міського думи тов. міськ. голови А. М. Гінзбург повідомив про становище міського комісаріата. Як відомо на поєзду генеральний секретарь признав А. В. Ніковського, який, однак, до виконання обов'язків комісара не міг приступити через те що його напередлір розгромили. Обміркувавши становище міського комісаріата, на вчорашньому засіданні присутствія управи з представниками комітета громадського спокою й представників думських фракцій постановило посаду міського комісаріата при таких умовах вважати зайвою й передати адміністративно-технічні функції міського комісара міському управлінню. Однак, управа зазначила, що передача цих функцій міському управлінню повинна пройти за повідомленням генерального секретаріата. Про це було сповіщено генеральний секретаріат, але там це питання поки що зосталося невирішеним.

Заслухавши цей доклад, дума ухвалила таку резолюцію: Дума вважає, що при такому збігу умов посада комісара правительства являється зайвою. Передача справ міського комісара міському управлінню повинна пройти за згодою генерального секретаріата, з яким і треба з цього приводу прийняти до згоди.

Заява А. Ніковського. Новий київський городський комісар послав у Секретаріатові Внутрішніх Справ заяву про те, що одмовляється звідувати київським городським комісаріатом. А. Ніковський вважає, що очевидна неприхильність до його призначення міської думи не дасть йому можливості вільно працювати, і окрім того, нагадуючи історію виділення Києва в окрему адміністративну одиницю проти бажання Центр. Ради та Губернського Виконавчого Комітету, заявляє, що на його думку обов'язки городського комісара зовсім легко можна передати губернському комісареві. Натурально, що доля комісаріата і канцелярії, після того як К. Василенко втік з своєї посади, може рідити тільки Генеральний Секретаріат, а не Городська Дума, бо призначення комісарів іде від уряду, а не органів місцевого самоврядування.

Телеграма Волинської окружної комісії до У. Ц. Ради. «Дозвольте повідомити вас, що окружна комісія по справам про вибори до Установчих Зборів увесь час не припиняла своєї праці і ми цілком готові до того, щоб перевести вибори у призначений строк. Голова робітничої секції житомирської ради робітничих та солдатських депутатів т. Горішкін є секретарем окружної комісії, і він вживає всіх заходів до того, щоб вибори відбулися у свій час. Сподіваємось ваших телеграфних вказівок».

Губернський голова д-р Липець Секретарь Розенштейн».

Вісті з Дону. Вчора з Новочеркаська одержано по прямому проводу такі вісті: об'єднане правительство південно-східного союзу козацьких областей постановило не посилати козацьких частин за межі території союзу. Всі козацькі частини стоять на своїх місцях і несуть службу в межах своїх областей. Військове правительство ухвалило не втягувати козацтво в криваву партійну боротьбу. В Донецькому Басейні з 1-го дня наведено військовий стан, на підставі якого раду роб. депутатів було розпущено. Після чого була заарештована, але її швидко звільнено і тепер все спокійно. Жодна козацька частина не виходила. В Новочеркаську тепер тільки є один генерал Олександрів і всі чутки про приїзд туза других генералів, що відгадує на Дон,—неправдиві. Вістками про приїзд Родзянкі й Мілюкова—теж неправдиві.

В Радах. На засіданні рад та інших робітничих і військових організацій було вирішено з'єднати разом робітничих і солдатських депута-

тив. Виконавчий комітет з'єднаних рад повинні будуть виділяти органи місцевої влади.

Тепер виконавчі комітети рад розробляють план реорганізації рад. Разом з тим обмірковують питання про перевибори виконавчого комітета.

Вчора відбулося засідання виконавчого комітета ради солдатських депутатів. Вирішено за реорганізації рад узятись зараз же. Перевибори виконавчого комітета відбудуться на цій тиждень.

Всі фракції рад виставляють свої кандидатські списки, які будуть вивішені в помешканні рад. Тут же буде урна, в яку члени рад протиголосуватимуть за видалення своїх «голосів». В питанні про владу виконавчого комітета промовців, які вимагали передачі влади до рук рад.

Сьогодні це питання буде вирішене остаточно на об'єднаному засіданні виконавчих комітетів роб. і солдат депутатів. Позавчора в зв'язку з прийнятою резолюцією про перехід влади до рук рад,—в останніх демонстративно залишили свою службу всі служачі канцелярії. Один день рада була зовсім без служачих. Тепер у раду вступили нові служачі, які годяться большевистській платформі рад.

Про виступ большевиків. Останніми днями в Києві ширяться упередки, ніби-то большевики мають виступити проти українців. Революційно-військовий комітет ради роб. і солдат депутатів залишив, що ці чутки не мають під собою ґрунту: ніякі большевики не виступатимуть проти українців.

Інструкторські курси. В Києві незабаром мають бути влаштовані інструкторські курси для підготовки лекторів на літні вчительські курси. Просять всіх, хто може допомогти в справі організації цих курсів прийти в середу 8-го листопада о 7-й годині вечора в клуб «Родина» (Володимирська, 42).

Всеукраїнська Спілка лікарів. У п'ятницю 10 листопада о 8 год. вечора в помешк. Укр. Наук. Т-ва (Вел. Підвальна, 36) відбудуться збори Спілки.

Порядок денний:

- 1) Утворення при Спілці Бюра праці,
- 2) Спорадичні лекції по медицині при Нар. Ун-теті,
- 3) Медичний факультет при Нар. Ун-теті,
- 4) Обговорення статуту Всеукр. Сп. лікарів,
- 5) Віжучі справи.

Український Національний Хор. Вже почалися співанки Українського Національного Хору, які відбуваються в такий порядок: по неділях од 6 год., по середах і п'ятницях од 8 години вечора на Гімназичній вулиці № 3.

Хто записався, а ще не пробував голосу, прохаютть прийти сьогодні о 8-й годині вечора.

Про трус у контр-розвідці. Чутка про арешт деяких членів контр-розвідки й про трус у ній—несправдана.

Підмога Центральній Раді від чорноморців. Вчора одержано з Севастополя телеграму, що чорноморський флот посилає на підмогу Центральній Раді 750 матросів. Матроси в дорослі трохи забарилися, але певне сьогодні будуть у Києві.

Виконавчий Комітет Ради Селянських Депутатів Київського гарнізону сповіщає членів, що загальні збори Ради відбудуться в четвер 9 цього листопада о 10 годній ранку в «Новім Театрі», Хрещатик № 36. Питання обговорюватимуть дуже важні, а тому просять всіх членів обов'язково прийти.

Засідання центрального бюро Всеукраїнської учительської спілки відбулися в середу 8 листопада о 7 1/2 год. вечора в клубі «Родина» Вел. Володимирська 42. Прохаютть всіх членів неодмінно прийти.

Вісті з краю.

Навчання української мови й діловодства. З 5-го листопада почалося навчання української мови й діловодства в Полтавській Маріїнській гімназії.

Учителям нічого жити. Сільські вчителі козельського повіту на Чернігівщині по два місяці не одержувать жалування. Повітове земство прислає вчителям повістки рублів на 9—15. Жити вчителям зовсім нічого.

З'їзд «Провіт» Сивирщини. Відбувся в Сквири на Київщині з'їзд представників од «Провіт» сквирського повіту. З'їзд вирішив об'єднати всі товариства в одну «Повітову Спілку «Провіт»».

Захоплення заводу. Адміністра-

ція металічного заводу в Токарівці, Новоградволинського повіту телеграфіе губернському комісарові, що робітники усунули з заводу управліного з метою взяти в свої руки керування заводом.

Напад на цукроварню. Невідомі злодії напали на склад цукру Червоноської цукроварні на Волині. Скільки вкрадено цукру—невідомо.

Темні сили в Овручі. В Овручі під впливом агітації злочинного елементу були спроби вчинити погром. Заходами прапорщика Кудрявого та учебної команди бешкет ліквідовано.

Анархія в Луцьку. В Луцьку, як повідомляє луцький комісар, трапляються анархічні виступи темних сил. Були випадки, що на вулицях Луцька кидали бомби.

Селяне закрили монастир. Невідомо закрито Антонієвський монастир, збудований в маєтку і коштом кн. Абамеліна в тираспільському повіті на Басарарі. Монастир закрили місцеві селяне, щоб забрати монастирську землю. Ченцям запропонували негайно йти з монастиря геть, погрожуючи в противному разі видворити їх силою.

Справа про вбивство кн. Сангушка. 5 листопада у вечері в м. Славути в театрі «Іділія» в корпусному суді гвардійського кіного корпусу розпочалась справа про вбивство кн. Сангушка. Видувагів—12, свідків 49. Справа тягнеться 3 дні. Вхід по квиткам.

30 поїздів для п'яних. В Павлограді (Катеринославщина) почалися розрухи. Розбито горіличайний склад. З Харькова послали військ. Для вивозу п'яних викликано тридцять поїздів.

Резолюція Чернігівської ради депутатів, ухвалена на засіданні 5 листопада: «Вітаючи ініціативу спілок почтово-телеграфних та залізничних служачих, а також армейських організацій руминського і західного фронтів, з'їзд комітетів при стаці і польових п.-т. служачих, рада р. та с. депутатів постановляє вимагати: 1) негайно спинити громадянську, братовбивчу війну; 2) утворити тимчасовий уряд за згодою всіх соціалістичних партій; 3) передати всю владу Установчим Зборам, котрі повинні бути скликані у призначений строк; 4) рада визнає Центральну Раду, яко тимчасовий парламент і Генеральний Секретаріат, як виконавчий орган». За цю резолюцію подало 38 голосів, за большевистську—35.

Селянський з'їзд. В м. Сквирі на Київщині відбувся сільський селянський з'їзд.

Курси для дорослих у Березовці. На Чернігівщині в селі Березовці (Борозенський повіт) з ініціативою учительки Н. Яцуківської та місцевого пан-отця організовано курси для дорослих. На лекції ходять дорослі дітчата та молодіці, між котрими немало є прапорщиків. До науки беруться охоче всі—як одні. Погані тільки, що не всі місцеві інтелігенти прихильно ставляться до цього навчання дорослих. Навчання провадять у дві зміни, бо помешкання дуже мале, крім того ж увечері, коли вчатьсь годин по 5—6, не завжди вистачає часу. А що найгірше—дає це те, що земство цім курсам ніякої допомоги не дає. Українських грамоток дуже й дуже мало, а земство їх чомусь не надсилає.

Червиві гриби.

Кажуть, що сучасні «Провіти», це ті ж Брідтва, які густи вкрякли Україну в XVII-му віці. Так воно, звичайно й є та так і повинно бути, але на жаль є й такі «Провіти», що до цієї назви ніяк не стосуються.

Щодняєся наші Провіти, мовляк, «як гриби в дощ».

Але гриби бувають не однакові, так і Провіти, одна на другу не схожі.

Багато народилося Провіт, але не всі вони такі, як слід їм було бути. Особливо ж ті, що дуже спомогли росси. Є такі Провіти, що зрадять заснувавши, мали багату членів, по 300 по 400, мали гроші, але в 200 або й 400 й до цього часу все 300 й 400 або й на межі з'їхало, а гроші розійшлися і в скарбниці вітер гонить. Ні книжок, ні журналів немає, про літературу, про мистецтво й слова не чути; сучасність кудись пливе, проходить мимо, а члени Провіти сваряться між собою.

Вся мета таких «Провіт»—гонидвати широкі штани, зеєні поясні, сиві шапки, ходити по вулиці, курити люльки й удовати з себе запорожців. Чи коли сяєто яке, чи так народне зборище, то й «запорожці» там, смочуть тютюн, сплявають, б'ють себе в груди, розмахують вулаками й по-

